

Súd: Krajský súd Žilina  
Spisová značka: 6Co/180/2016  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112230988  
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová  
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5112230988.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci žalobkyne: S. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. E. 21XX/XX, XXX XX G., zastúpenej: Mgr. Silviou Podúšellovou, rod. S., advokátkou, so sídlom Y. XX, XXX XX G., proti žalovanej: Q. P., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. B. XXX/XX, XXX XX G., o zaplatenie sumy 1.989,00 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 2C/341/2012-156 zo dňa 19.10.2015, takto

### rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 2C/341/2012-156 zo dňa 19. 10. 2015 potvrdzuje.

Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

### odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej (označenej ako odporkyňa) povinnosť zaplatiť žalobkyni (označenej ako navrhovateľka) istinu vo výške 1.989,00 Eur a súdny poplatok vo výške 119,00 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Súčasne uložil žalovanej nahradiť žalobkyni trovy právneho zastúpenia advokátskej kancelárii Mgr. Silvie Podúšellovej vo výške 473,72 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou (označenej ako návrh) domáhala zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 1.989,00 Eur a trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že na základe kúpnej zmluvy sa žalovaná ako predávajúca zaviazala previesť na žalobkyňu vlastnícke právo k bytu na ul. X. E. (v G. - poznámka odvolacieho súdu) vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu. Na základe kúpnej zmluvy sa žalovaná zaviazala najneskôr do 31.10.2009 zabezpečiť, že na predmete kúpy nebudú viaznuť žiadne ťarchy, vecné bremená ani práva tretích osôb, ktoré by bránili nadobudnutiu vlastníckeho práva. Žalovaná sa ďalej zaviazala, že v prípade, že si túto svoju povinnosť nesplní v stanovenej lehote, je povinná zaplatiť žalobkyni ako kupujúcej zmluvnú pokutu 17,00 Eur za každý začatý kalendárny deň omeškania so splnením tejto povinnosti. Žalovaná si svoju povinnosť riadne a včas nesplnila, nezabezpečila výmaz záložného práva k predmetu kúpy. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa žiadala, aby bola žalovaná zaviazaná súdom na úhradu zmluvnej pokuty.

3. V rámci vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že na základe kúpnej zmluvy zo dňa 17.08.2009 č. V 1598/2010 sa žalovaná ako predávajúca zaviazala previesť na žalobkyňu, ako kupujúcu vlastnícke právo k bytu č. 35 na 2. poschodí vo vchode č. 38, obytného domu súp. č. XXXX, postavenom na pozemku KN C parc. č. 6675 - zastavané plochy a nádvoria na ulici X. E.. XXXX/XX v G., zapísanom na LV č. XXXX pre kat. územie G., vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu a spoluvlastníckeho podielu na pozemku KN C parc. č. 6675 - zastavané plochy a nádvoria vo veľkosti 789/47732. Podľa čl. IX. bod. 2. predmetnej kúpnej zmluvy sa žalovaná zaviazala najneskôr do 31.10.2009 zabezpečiť, že na predmete

kúpy nebudú viaznuť žiadne ťarchy, vecné bremená ani práva tretích osôb, ktoré by bránili nadobudnutiu vlastníckeho práva v prospech kupujúcej, alebo jej bránili, alebo ju obmedzovali v užívaní predmetu kúpy, okrem zákonného záložného práva v zmysle § 15 zákona č. 182/1993 Z. z. a zákona 151/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov na zabezpečenie pohľadávok a vecného bremena pre SR v zastúpení OÚ Žilina - povinnosť vlastníkov strpieť v obytnom dome stály kryt CO. Z predmetnej kúpnej zmluvy vyplývalo, že kúpna cena za predmet kúpy bola 72.000,00 Eur a žalobkyňa túto sumu uhradila žalovanej riadne a včas v troch splátkach: konkrétne sumu 2.300,00 Eur v hotovosti dňa 03.08.2009, následne poukázala na účet vedený v ČSOB, a.s. dňa 24.08.2009 sumu 48.131,18 Eur a napokon dňa 08.10.2009 sumu 21.568,82 Eur. Odporkyňa ako predávajúca byt nadobudla na základe dedenia. Na byt, ktorý bol predmetom kúpy, však bolo zriadené vecné bremeno, a to bankou ČSOB, a.s. Uvedené záložné právo spočívalo v tom, že žalovaná spoločne s manželom si zobrali úver z bankovej inštitúcie vo výške 19.916,35 Eur ešte v roku 2006. Finančné prostriedky, ktoré žalobkyňa zaplatila žalovanej v troch splátkach, mali slúžiť aj na zaplatenie predmetného úveru, čím by došlo k odblokovaniu záložného práva na prevádzaný byt. Žalovaná však predmetné finančné prostriedky použila na iný účel - rekonštrukciu domu v Budatíne. Žalobkyňa si za účelom odblokovania uvedeného záložného práva musela sama zobrať pôžičku, ktorú poskytla žalovanej, aby táto vyplatila z predmetnej pôžičky úver, ktorý jej bol poskytnutý ČSOB, a.s. ešte v roku 2006 a až na základe tejto skutočnosti došlo následne k odblokovaniu záložného práva viaznuceho na prevádzanom byte.

4. Žalovaná v priebehu konania namietala výšku zmluvnej pokuty, ako aj skutočnosť, že takáto vysoká pokuta je v rozpore s dobrými mravmi. Okresný súd zdôraznil, že účelom zmluvnej pokuty zakotvanej v § 544 a § 545 Občianskeho zákonníka je donútiť dlžníka hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nespĺní svoju zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie, t.j. pokutu. Dojednaná zmluvná pokuta má teda v prvom rade čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná). Okrem toho má zmluvná pokuta i funkciu reparačnú (uhradzovacia), lebo jej zmyslom je tiež reparaovať na strane veriteľa ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia povinnosti zo strany dlžníka. Zároveň však zmluvná pokuta v sebe zahŕňa i ďalšie čiastky, ktoré predstavujú trest pre toho, kto povinnosť porušil (napr. rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/172/2007 zo dňa 30.09.2008). Dôležité je tiež zohľadnenie rizika, ktoré veriteľ na seba berie. Čím je riziko vyššie, tým je väčšia odôvodnenosť dojednať vyššiu zmluvnú pokutu, ako prostriedok zabezpečenia. Aj z rozsudku NS ČR sp. zn. 32 Odo/ 1047/2003 zo dňa 20.04.2004 vyplýva, že pokiaľ uzatvára veriteľ zmluvu s dlžníkom, u ktorého nemožno odhadnúť mieru zmluvnej spoľahlivosti, ide z ekonomického hľadiska o väčšie riziko a nemožno považovať za rozpor s dobrými mravmi, keď je záväzok zabezpečený dôraznejšími sankciami pre prípad neplnenia.

5. V prejednávanej veci žalobkyňa riadne a včas podľa kúpnej zmluvy uhradila žalovanej kúpnu cenu predmetného bytu vo výške 72.000,00 Eur v dobrej viere, že žalovaná si splní svoje povinnosti, ku ktorým sa v zmluve zaviazala tak, aby žalobkyňa mohla nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnému bytu v zmysle kúpnej zmluvy. Žalovaná však porušila svoju povinnosť podľa čl. IX. bodu 2. kúpnej zmluvy zo 17.08.2009. Vedome nezabezpečila zrušenie ťarchy na predmetnom byte a finančné prostriedky, ktoré obdržala od žalobkyne ako kúpnu cenu za byt, použila na nadobudnutie nových nehnuteľností, a nie na vyplatenie existujúceho úveru zabezpečeného záložným právom v prospech ČSOB a.s. Žalobkyňa tak bola vystavená reálnemu riziku, že príde o všetky svoje úspory, ktoré vyplatila ako kúpnu cenu za byt, ktorý však v dôsledku porušenia povinnosti žalovanej do svojho vlastníctva nenadobudla a zároveň čelila obave, že veriteľ - ČSOB a.s. pristúpi k realizácii svojho záložného práva, čím bude navždy zmarená jej možnosť nadobudnúť na základe kúpnej zmluvy vlastnícke právo k tomuto bytu. Z hľadiska celkového posúdenia primeranosti zmluvnej pokuty v súdnej veci okresný súd uviedol, že aj samotná žalovaná ako predávajúca, si v kúpnej zmluve zabezpečila povinnosť zaplatiť kúpnu cenu zmluvnou pokutou v rovnakej výške 17,00 Eur za každý deň omeškania až do zaplatenia omeškanej platby (čl. V. bod 5 kúpnej zmluvy). Z uvedených dôvodov súd zmluvnú pokutu dojednanú v prospech žalobkyne v rovnakej výške nepovažoval za neúmerne vysokú a v rozpore s dobrými mravmi.

6. Pokiaľ sa žalovaná bránila aj tým, že nesplnenie jej povinnosti nebolo zavinené z jej strany, toto konštatovanie je bez právneho významu k predmetnému sporu. Občiansky zákonník vychádza z prezumovaného zavinenia. Dôkazné bremeno o nedostatku zavinenia bolo na žalovanej, ktorá v konaní nijakým spôsobom nepreukázala, že porušenie svojej povinnosti nezavinila. K naplneniu podmienky zavinenia stačí nevedomá nedbanlivosť, t.j. že povinný subjekt nechcel, a ani nevedel, že svojím konaním porušuje zabezpečenú povinnosť, hoci to vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery vedieť mal. Žalovaná po obdržaní kúpnej ceny od žalobkyne úmyselne nezabezpečila zrušenie ťarchy záložného práva zriadeného v prospech ČSOB a.s., tým, že neuhradila tomuto peňažnému

ústavu zostatok úveru. Tvrdenia žalovanej, že bola nútená a tlačaná k podpisu kúpno-predajnej zmluvy, sú v rozpore s obsahom jej písomného vyhotovenia, práve naopak žalovaná ako predávajúca v tej dobe hľadala kupca s hotovosťou, ktorý jej v relatívne krátkej dobe poskytne kúpnu cenu. Bola to práve žalobkyňa, ktorá uzatvorila zmluvu a vyplatila kúpnu cenu za podmienok pre ňu menej výhodných v porovnaní s podmienkami predávajúcej, t.j. žalovanej. Keďže kúpna zmluva obsahovala sankcie aj pre prípad porušenia povinnosti žalobkyňou, nemohlo sa jednať o nápadne nevýhodné podmienky pri uzatváraní zmluvy. Navyše ust. § 49 Občianskeho zákonníka v súvislosti s uzatvorením zmluvy v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok umožňuje účastníkovi zmluvy odstúpiť od takejto zmluvy, čo však žalovaná neučinila. Z uvedených dôvodov okresný súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

7. Pokiaľ žalovaná žiadala vykonať dôkaz o tom, kedy zaniklo záložné právo, tento dôkaz okresný súd nevykonala a jeho vykonanie zamietol, keďže v konaní bolo nepochybné, že záložné právo skutočne zaniklo po zaplatení pôžičky s tým, že ku dňu podania žaloby predstavuje zmluvná pokuta výšku 1.989,00 Eur. Žalovaná bola v omeškaní od 01.11.2009 - povinnosť zrušenia záložného práva bola do 31.10.2009 až do 25.02.2010, kedy došlo k výmazu záložného práva (t. j. 111 dní x 17,00 Eur = 1.989,00 Eur).

8. Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal žalobkyni, ktorá mala vo veci plný úspech právo na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie jej práva proti žalovanej, ktorá vo veci úspech nemala. Ich výška a presná špecifikácia je uvedená v odôvodnení napadnutého rozsudku.

9. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie; alternatívne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietne a zaviazá žalobkyňu nahradiť žalovanej trovy, ktoré jej v súvislosti s týmto konaním vznikli.

10. Uviedla, že napadnutý rozsudok trpí vadou nesprávnych skutkových zistení, ako aj vadou nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jej názoru ustanovenie dohody o zmluvnej pokuty (článok IX. bod 2. kúpnej zmluvy) je neplatné, a preto nemožno z neho vyvodzovať žiadne práva a povinnosti. Výška dojednanej zmluvnej pokuty je neúmerne vysoká, v prepočte za rok predstavuje sumu 6.205,00 Eur a je v rozpore s dobrými mravmi. Navyše samotná žalobkyňa nevedela na pojednávaní relevantne uviesť aká majetková škoda alebo ujma jej mala reálne vzniknúť. Účelom zmluvnej pokuty je pritom najmä funkcia reparačná. V tomto smere odvolateľka poukázala na ust. § 3 ods. 1, § 39 a § 545a Občianskeho zákonníka. Zdôraznila pritom, že ona neporušila žiadnu zmluvnú povinnosť. V konaní nebolo žalobkyňou preukázané, kedy došlo k zániku záložného práva. Záložné právo ako akcesorický právny vzťah ex lege (§ 151md ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka) zaniká zánikom zabezpečovanej pohľadávky. Je preto nerozhodné kedy následne správa katastra zaniknuté záložné právo vymaže z katastra, resp. kedy veriteľ oznámi správe katastra splnenie zabezpečovanej pohľadávky a kedy vystaví kvitanciu. Okresný súd tieto rozhodné skutočnosti opomenul skúmať, dokonca nemal znalosť o obsahu listín a o obsahu spornej zmluvy, ktorá bola súčasťou spisu. V článku IX. bod 2. kúpnej zmluvy sa totiž žalovaná zaviazala zabezpečiť, že na predmete kúpy nebudú žiadne ťarchy a práva tretích osôb, ktoré by bránili nadobudnutiu vlastníckeho práva žalobkyňou. Záložné právo však nebráni prevodu vlastníckeho práva k zálohu. V tomto smere odvolateľka poukázala na ust. § 151h ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okrem toho z ust. § 545 ods. 3 Občianskeho zákonníka, vyplýva, že ak z dohody nevyplýva niečo iné, nie je dlžník povinný zmluvnú pokutu zaplatiť, ak porušenie povinnosti nezavinil. Odvolateľka zotrvala na tvrdení, že je zrejmé, že v konaní nebolo žalobkyňou preukázané jej zavinenie.

11. Odvolateľka tiež namietala, že napadnutý rozsudok nie je dostatočne odôvodnený v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., v dôsledku čoho je nepresvedčivý. Namietala preto porušenie práva na spravodlivý proces zo strany okresného súdu s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010. Uviedla tiež, že s poukazom na článok 1 Ústavy SR princíp právnej istoty spočíva aj v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať.

12. Okrem toho odvolateľka vytykala prvoinštančnému súdu, že si vôbec nesplnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 118 ods. 2 O.s.p. Predmetná povinnosť súdu je zakotvením práva účastníka na zabezpečenie predvídateľnosti rozhodovania súdu v civilnom sporovom konaní, nakoľko súd môže hodnotiť dôkazy inak, než ich vníma sám účastník a umožňuje tak účastníkovi efektívne reagovať na oznámené posúdenie skutkových tvrdení súdom produkovaním ďalších dôkazov. Okresný súd však v súlade s vyššie uvedeným procesným ustanovením vôbec neuviedol, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné.

13. Žalobkyňa zostala v odvolacom konaní nečinná.

14. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP viazaný odvolacími dôvodmi podľa § 380 CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. Vzhľadom na to, že vec bola predložená krajskému súdu na rozhodnutie za účinnosti nového procesného kódexu (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), odvolací súd bol povinný pri svojom postupe aplikovať novú právnu úpravu (§ 470 ods. 1 CSP) s tým, že účinky procesných úkonov strán sporu i súdu prvej inštancie ostali zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Zároveň v odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd prispôbil terminológiu novej právnej úprave, ktorá reguluje civilné sporové konanie.

16. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o žalobe žalobcu i jeho návrhu na prerušenie konania, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. (účinného v čase rozhodnutia okresného súdu, aktuálne sú kritériá odôvodnenia rozsudku predmetom úpravy § 220 až § 222 CSP). Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

17. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie námietky žalovanej uvedenej v jej opravnom prostriedku nie sú dôvodné.

18. Z dokazovania vykonaného pred okresným súdom jednoznačne vyplýva, že dňa 17.08.2009 žalobkyňa ako kupujúca odkúpila od žalovanej ako predávajúcej do svojho vlastníctva byt č. 35 na druhom poschodí vo vchode č. 38, obytného domu súp. č. XXXX, postavenom na KN C parc. č. 6675 - zastavané plochy a nádvoria na Ul. X. E. XXXX/XX v G., zapísanom na LV č. XXXX pre k.ú. G., vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadenia domu a spoluvlastníckeho podielu na pozemku KN C parc. č. 6675 - zastavané plochy a nádvoria vo veľkosti 789/47732 za kúpnu cenu 72.000,00 Eur. Žalobkyňa uhradila žalovanej riadne a včas kúpnu cenu v troch splátkach v zmysle zmluvy, konkrétne sumu 2.300,00 Eur v hotovosti dňa 03.08.2009 a následne poukázala na účet vedený v ČSOB, a.s. dňa 24.08.2009 sumu 48.131,18 Eur a napokon dňa 08.10.2009 sumu 21.568,82 Eur v prospech predávajúcej. Na predmetnom byte viazlo vecné bremeno z titulu záložného práva zriadeného bankou ČSOB, a.s. Žalovaná spoločne s manželom si totiž zobrala úver z uvedenej bankovej inštitúcie vo výške 19.916,35 Eur v roku 2006, ktorý však ďalej riadne nesplácala. Podľa čl. IX bod 2. predmetnej kúpnej zmluvy sa žalovaná zaviazala najneskôr do 31.10.2009 zabezpečiť, že na predmete kúpy nebudú viaznuť žiadne ťarchy, vecné bremená, ani práva tretích osôb, ktoré by bránili nadobudnutiu vlastníckeho práva v prospech kupujúcej alebo jej bránili, alebo ju obmedzovali v užívaní predmetu kúpy, okrem zákonného záložného práva v zmysle § 15 zákona č. 182/1993 Z. z. a zákona č. 151/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov na zabezpečenie pohľadávok a vecného bremena pre SR v zastúpení OÚ Žilina - povinnosť vlastníkov strieť v obytnom dome č. XXXX na parc. č. 6675 stály kryt CO E.c.11130088, zabezpečiť právo prístupu a manipulácie v objekte podľa č. V 2067/94-892/94-3355/96. V prípade, že predávajúca túto povinnosť nesplní v stanovenej lehote, zaviazala sa povinnosťou zaplatiť kupujúcej zmluvnú pokutu vo výške 17,00 Eur za každý začatý kalendárny deň omeškania so splnením tejto povinnosti s tým, že kupujúca je z dôvodu omeškania predávajúcej oprávnená od zmluvy odstúpiť. Vklad tejto zmluvy bol povolený Správou katastra Žilina dňa 01.03.2010 pod č. V 1598/10. Žalovaná svoju povinnosť v zmysle dojednania v čl. IX bod 2. predmetnej kúpnej zmluvy včas nesplnila, v dôsledku čoho Československá obchodná banka, a.s. podala návrh na výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností, ktorého vklad bol povolený dňa 14.06.2006 pod č. V 3247/06 na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 16.05.2006 na zabezpečenie pohľadávky banky zo zmluvy o poskytnutí úveru zo dňa 16.05.2006 vo výške 600.000,00 Sk (19.916,35 Eur) až dňa 25.02.2010 a tento doručila príslušnej Správe katastra Žilina dňa 26.02.2010. V dôsledku toho je žalovaná povinná zaplatiť žalobkyňi zmluvnú pokutu za 117 dní omeškania so splnením tejto povinnosti, t.j. od 01.11.2009 do 25.02.2010 (17,00 Eur x 117 dní = 1.989,00 Eur).

19. Odvolací súd vo všeobecnej rovine k nároku uplatnenému žalobou uvádza, že účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nesplní svoju zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad zaplatiť dojednané plnenie, t.j. pokutu. Dojednaná zmluvná pokuta má teda predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná), lebo ak bude zabezpečená povinnosť splnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Okrem toho zmluvná pokuta má funkciu reparačnú (uhradzovaciu), lebo jej zmyslom je tiež reparaovať na strane veriteľa ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia povinnosti zo strany dlžníka. Zároveň však zmluvná pokuta môže zahŕňať aj ďalšie sumy, ktoré predstavujú trest (sankciu) pre toho, kto povinnosť porušil, pričom zmluvná pokuta je nezávislou od vzniku škody (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 172/2007 zo dňa 30. 09. 2008).

20. Inštitút zmluvnej pokuty je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzkov, ktoré sú súhrne upravené v § 544 až 558 Občianskeho zákonníka, a ktorých zmyslom a účelom je zabezpečenie povinností, ktoré sú obsahom záväzkov. Zmluvnou pokutou teda možno zabezpečiť splnenie iba tých povinností, ktoré vyplývajú zo záväzkových právnych vzťahov založených zmluvou (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 25 Cdo 182/2001 zo dňa 25.06.2002). Z uvedeného rozhodnutia tiež vyplýva, že okruh povinností, ktoré možno zmluvnou pokutou zabezpečiť, nie je obmedzený, pretože každá platne dohodnutá povinnosť môže byť týmto spôsobom zabezpečená. Všeobecne tak môže ísť o povinnosť poskytnúť plnenie vo veciach, v činnostiach alebo v peniazoch, o povinnosť zdržať sa nejakej činnosti; zabezpečená môže byť aj povinnosť poskytnúť plnenie v dohodnutom mieste, v dohodnutom čase, v potrebnej kvalite, zabezpečiť možno aj porušenie plniť bez právnych väd a pokuta sa môže vzťahovať aj k plneniu nekompletnému. Akcesorická povaha zmluvnej pokuty je pritom daná tým, že nemôže vzniknúť bez existencie zabezpečovaného (hlavného) záväzku a nemôže bez neho existovať, jej platnosť je závislá od platnosti záväzku hlavného.

21. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vzniká hneď vtedy, keď sú splnené dohodnuté predpoklady pre vznik práva na pokutu. Je teda vecou autonómie vôle zmluvných strán dojednanie o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej alebo zákonnej povinnosti.

22. Zmluvná voľnosť neznamená, že pre obsah právnych úkonov nie sú stanovené obmedzenia a korektívy, ktorými sú dobré mravy. Práva a povinnosti zmluvných strán dohodnuté v zmluve však nie sú nevyvážené v neprospech žalovanej, pretože i samotná žalobkyňa ako kupujúca mala pre prípad porušenia svojich povinností dojednanú zmluvnú pokutu v rovnakej výške. Na uvedenú okolnosť správne poukázal aj prvoinštančný súd v napadnutom rozhodnutí. Rovnako nemožno prehliadnúť ani fakt, že žalobkyňa svoje povinnosti z kúpnej zmluvy voči žalovanej splnila riadne a včas, pričom sa nejednalo o zanedbateľnú sumu, keď kúpna cena za predmet kúpy predstavovala čiastku 72.000,00 Eur. Za danej okolnosti nemožno považovať dohodnutú zmluvnú pokutu za neprimerane vysokú. V tomto smere odvolací súd poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu ČR vyslovený v rozhodnutí 32Odo 1299/2006, z ktorého vyplýva, že neprimeranosť zmluvnej pokuty nemožno usudzovať z jej celkovej výšky, ak je dôsledkom dlhodobého omeškania a s tým spojeným navýšovaním o inak primeranú „dennú sadzbu“ zmluvnej pokuty. Opačný záver je neprijateľný, pretože by vo svojich dôsledkoch zvýhodňoval dlžníka (čím dlhšie by dlžník svoje povinnosti neplnil, tým viac by bol zvýhodnený pri posudzovaní prípadnej neprimeranosti výšky zmluvnej pokuty). Obdobný názor vyslovil aj Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 33 Odo 588/2003 zo dňa 23.06.2004. Z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR pritom vyplýva, že pri skúmaní platnosti dojednanie o zmluvnej pokute z hľadiska dobrých mravov, je nutné zväžiť funkciu zmluvnej pokuty (preventívnu, uhradzovaciu a sankčnú). Pri posúdení primeranosti zmluvnej pokuty súd prihliada najmä na jeho účel, na okolnosti, za ktorých sa dojednala, k charakteru, prípadne hodnote zabezpečeného záväzku, ku vzájomnému pomeru hodnoty hlavného záväzku a zmluvnej pokuty a podobne. Primeranosť výšky zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať z pohľadu zabezpečenej povinnosti (k tomu porovnaj s poukazom na rovnakú relevantnú právnu úpravu v SR a ČR v čase ich vydania rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo 890/2002 z 27.11.2003, sp. zn. 33 Odo 875/2005 z 11.08.2005, sp. zn. 28 Cdo 3714/2007 zo dňa 16.07.2008, sp. zn. 33 Cdo 4986/2009 z 28.04.2011 a sp. zn. 33 Cdo 4932/2010 zo dňa 30.01.2012). Ostatne aj z rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít vyplýva záver, že napr. i zmluvná pokuta dohodnutá vo výške 0,5% z dlžnej sumy za každý deň omeškania je s ohľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná a dojednanie o nej nie je preto neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi. Okresný súd preto správne uzavrel, že výška zmluvnej pokuty v prejednávanej

veci neodporuje dobrým mravom a bola dojednaná platne. Za danej okolnosti preto nebol dôvod na jej zníženie v zmysle ust. § 545a Občianskeho zákonníka.

23. Ani obrana žalovanej, že neporušila zmluvnú povinnosť neobstojí. Rovnako nie je pravdivým jej tvrdenie, že žalobkyňa nepreukázala, kedy záložné právo zaniklo. Žalovaná tvrdenia žalobkyne v konaní žiadnym spôsobom nevyvrátila. Naopak, v konaní pred okresným súdom bol preukázaný zánik zabezpečenej pohľadávky ku dňu 25.02.2010, čo vyplýva z návrhu ČSOB, a.s. na výmaz záložného práva (č.l. 7 spisu). Žalobkyňa pritom predložila súdu do spisu potvrdenie o výške pohľadávky X. P., ktorá ku dňu 22.02.2010 predstavovala sumu 20.180,00 Eur vrátane príslušenstva, sankciu 759,76 Eur a blanko poistenie vo výške 161.073,00 Eur. Práve na úhradu tejto pohľadávky si X. P. so svojou manželkou Q. P., rod. S., zobrali pôžičku od dcéry žalobkyne Mgr. G. O., nar. XX.XX.XXXX., bytom ako žalobkyňa. Odvolací súd nespochybňuje, že záložné právo nebránilo nadobudnutiu vlastníckeho práva žalobkyňou. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že z článku IX. bod 2. kúpnej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu vyplýva, že predávajúca sa zaviazala najneskôr ku dňu podania návrhu na vklad vlastníckeho práva predmetnej kúpnej zmluvy, t.j. najneskôr do 31.10.2009 zabezpečiť, že na predmete kúpy nebudú viaznuť žiadne ťarchy, vecné bremená ani práva tretích osôb, ktoré by bránili nadobudnutiu vlastníckeho práva v prospech kupujúcej, alebo by jej bránili, alebo by ju obmedzovali v užívaní predmetu kúpy, okrem zákonného záložného práva v zmysle § 15 zákona č. 182/1993 Z. z. a zákona č. 151/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov na zabezpečenie pohľadávok a vecného bremena pre SR v zastúpení OÚ Žilina - povinnosť vlastníkov strieť v obytnom dome č. XXXX na parc. č. 6675 stály kryt CO, zabezpečiť právo prístupu a manipulácie v objekte podľa príslušnej zmluvy.

24. Záložné právo je vecné akcesorické právo, vyznačujúce sa zásadou subsidiarity, ktorého hospodárskym poslaním je uspokojenie pohľadávky veriteľa z vopred určenej individuálnej veci alebo práva, čím plní zabezpečovaciu funkciu. Vecnoprávny charakter tohto práva sa prejavuje v jeho pôsobení voči každému (§151a Občianskeho zákonníka). Spätosť záložného práva s pohľadávkou má ten dôsledok, že aj vtedy, ak bola uzavretá záložná zmluva, avšak pohľadávka neexistuje má to za následok, že záložné právo nevznikne, a to ani vtedy, ak došlo k jeho registrácii (vkladu) záložného práva predpísaným spôsobom. Je zrejmé, že žalobkyňa nemala záujem, aby na predmete kúpy naďalej viazla ťarcha (záložné právo) ČSOB, a.s., ktoré bolo zriadené zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 16.05.2006 na zabezpečenie pohľadávky ČSOB zo zmluvy o poskytnutí úveru dňa 16.05.2006 vo výške 600.000,00 Sk (teda nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy). Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie vyplýva, že žalovaná si spoločne so svojím manželom neplnila povinnosti z titulu úverovej zmluvy č. 8314/288589/2006 MSÚ 70 zo dňa 16.05.2006, ktorú riadne nesplácala a v katastri nehnuteľností bola preto zapísaná informatívna poznámka o začatí výkonu záložného práva zo strany ČSOB, a.s. Žalobkyňa sa tak ocitla v situácii, keď na základe riadne uzavretej kúpnej zmluvy žalovanej ako predávajúcej zaplatila riadne a včas kúpnu cenu, no žalovaná svoju povinnosť zabezpečiť výmaz záložného práva (samozrejme v súvislosti so zánikom zabezpečenej pohľadávky) nesplnila, naopak finančné prostriedky zaplatené žalobkyňou z titulu kúpnej ceny použila na rekonštrukciu rodinného domu v Žiline - Budatíne, pričom žalobkyňa bola v užívaní predmetu kúpy (bytu) reálne ohrozená výkonom záložného práva zo strany banky. Pokiaľ by bola žalovaná plnila svoju povinnosť voči ČSOB, a.s. a riadne a včas uhradila z prostriedkov získaných vyplatením kúpnej ceny žalobkyňou poskytnutý úver, včas, t.j. do 31.10.2009, bol by odpadol aj právny dôvod na zaplatenie zmluvnej pokuty, k čomu však nedošlo. Naopak žalovaná spoločne so svojím manželom si následne v mesiaci 2/2010 zobrali pôžičku od dcéry žalobkyne Mgr. G. O., z ktorej dňa 25.02.2010 uhradili pohľadávku ČSOB, a.s., zabezpečenú záložným právom na predmete kúpy.

25. Rovnako nemožno súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že porušenie povinnosti nezavinila, v dôsledku čoho nie je povinná zaplatiť zmluvnú pokutu (§ 545 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Tak ako správne konštatoval okresný súd v napadnutom rozhodnutí, v danom prípade postačí jej nevedomá nedbanlivosť. Okrem toho odvolací súd dodáva, že zmluvnou pokutou možno zabezpečiť akúkoľvek právnu (zmluvnú alebo zákonnú) povinnosť, ktorá sa môže týkať peňažného alebo iného plnenia. Strany zmluvy teda môžu v rámci autonómie svojej vôle dohodnúť aj povinnosť spočívajúcu v zabezpečení toho, že na predmete kúpy nebudú viaznuť žiadne ťarchy, vecné bremená ani práva tretích osôb, ktoré by bránili jednak nadobudnutiu vlastníckeho práva v prospech kupujúcej alebo by jej bránili, alebo ju obmedzovali v užívaní predmetu kúpy tak ako to bolo dojednané v článku IX. bod 2. kúpnej zmluvy. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že takéto dojednanie predpokladá aj spolupôsobenie iného subjektu ako zmluvných strán. Samotná okolnosť, že zmluvné strany dohody spája plnenie dlžníka

so súčinnosťou inej osoby, nie je dôvodom počítačnej nemožnosti plnenia v zmysle § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 25Cdo 2893/1999 zo dňa 25.01.2000). V predmetnom rozhodnutí Najvyšší súd konštatoval, že zmluvnú povinnosť v podobe predloženia výpisu z katastra nehnuteľností so záznamom sudcovského záložného práva nie je v rozpore so záväznými ustanoveniami zákona. Takéto rozhodnutie je plne aplikovateľné aj na prípad dojednania zmluvných strán v čl. IX. bodu 2. kúpnej zmluvy. Obdobný záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 33 Odo 96/2001 zo dňa 30.04.2002.

26. Vo vzťahu k námietke odvolateľky, že okresný súd nevykonal svoju povinnosť, ktorá mu vyplýva z ust. § 118 ods. 2 O.s.p. odvolací súd uvádza, že nerešpektovanie § 118 ods. 2 O.s.p. nezakladá procesnú vadu, ktorou by strane sporu bola odňatá možnosť konať pred súdom. V tomto smere odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 1376/2015, z ktorého vyplýva, že „ustanovenie § 118 ods. 2 O.s.p. ukladá súdu povinnosť oboznámiť účastníkov konania (teraz strany sporu) na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností ako aj s predbežným náhľadom súdu na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba vykonať, a ktoré vykonané nebudú. Účastníkom konania sa tým má vytvoriť možnosť, aby tomu, s čím ich oboznámil súd, prispôsobili ich ďalší procesný postup v konaní. Striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O.s.p. zo strany súdu (spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov možno považovať za zhodné, a ktoré zostali sporné) má za následok tzv. inú vadu konania. Ak totiž predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Porušenie tohto ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka, napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod. Uvedené pochybenie zo strany súdu nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“

27. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (viď § 120 ods. 1 O.s.p., teraz § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo tvrdenia žalovanej nepovažoval za pravdivé v kontexte všetkých ostatných vykonaných dôkazov. Na strane druhej bola tak v konaní preukázaná pravdivosť tvrdení žalobkyne. Z obsahu spisového materiálu vyplýva neunesenie dôkazného bremena žalovanej v tomto súdnom konaní. Odvolací súd vo všeobecnej rovine k výsledkom dokazovania a jeho hodnoteniu zo strany prvoinštančného súdu pre úplnosť dodáva, že v sporovom konaní primárne nesie dôkazné bremeno žalobca v súvislosti s tými tvrdeniami, ktoré umožňujú žalobe vyhovieť, ak budú tieto tvrdenia preukázané a na strane druhej i žalovaný nesie dôkazné bremeno tých tvrdení, ktorými odôvodňuje svoju obranu proti žalobe. Ak nie je možné zistiť určitú skutkovú okolnosť, ktorá je medzi stranami sporná a pre rozhodnutie dôležitá, postihne nepriaznivý dôsledok tú stranu, ktorá mala v súvislosti s ňou dôkaznú povinnosť. V danom prípade išlo o žalovanú a jej skutkové tvrdenia a dôkazy navrhnuté v tomto konaní. Ak po vykonanom dokazovaní nie je možné urobiť záver ani o pravdivosti tvrdenia strany o určitej skutkovej okolnosti, ale ani záver o nepravdivosti tohto tvrdenia, znamená to, že tvrdená skutočnosť nebola preukázaná. Dôsledok neunesenia dôkazného bremena, v danom prípade na strane žalovanej, sa premietol do rozhodnutia súdu prvej inštancie.

28. Na základe konštatovaného odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 132 O.s.p. účinného v tom čase, súčasne spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil stranám sporu realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu strán, ako aj meritum veci. Po vykonaní a vyhodnení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p., účinného v čase jeho vyhlásenia a písomného vyhotovenia, aj správne a presvedčivo odôvodnil.

29. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil.

30. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania, ktoré plne zodpovedá úspechu žalobkyne v konaní v zmysle špecifikácii a vyčíslení v napadnutom rozsudku i právnym predpisom v ňom citovaným.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobkyni ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100% proti žalovanej, ktorá vo veci úspech nemala. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

32. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)